

Statenmededeling

Onderwerp

Samen Sterk in Brabant: eindrapport BMC over toekomst groene boa's in Brabant

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS: 6062418

PS: 6084384

Programma

Kwaliteit Openbaar Bestuur

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het eindrapport van adviesbureau BMC 'Onderzoek naar de huidige en toekomstige inrichting van groene boa's in Noord-Brabant' en de bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten op het eindrapport en over het vervolgtraject daarvan.

Aanleiding

Tijdens de begrotingsbehandeling 2024 zijn Provinciale Staten op de hoogte gebracht van het onderzoek door BMC met de mededeling dat in het eerste kwartaal van 2025 meer informatie daarover volgt. Daar is deze Statenmededeling voor bedoeld.

Samen Sterk in Brabant (SSiB)

De provincie is één van de deelnemers aan het samenwerkingsverband [Samen Sterk in Brabant](#) (hierna: SSiB). SSiB richt zich op toezicht en handhaving van de Brabantse buitengebieden en in het bijzonder de natuurgebieden. SSiB heeft een eigen handhavingsteam met zogeheten groene buitengewone opsporingsambtenaren (hierna: groene boa's) dat is ondergebracht bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna: ODBN) in de rol van werkgever. Tussen de deelnemers is het [convenant](#) groene handhaving Noord-Brabant gesloten om een goede uitvoering van de onderlinge samenwerking te bevorderen. Tevens is er door de stuurgroep SSiB een [visie 2030](#) op toezicht en handhaving in het Noord-Brabantse buitengebied vastgesteld. De visie 2030 gaat ook in op de financiering van SSiB. SSiB wordt in de basis structureel gefinancierd vanuit alle deelnemers. Dat bedrag is uitgedrukt in capaciteit goed voor zes boa's. Daarnaast geeft de provincie aan SSiB sinds 2019 een extra versterkingsimpuls. Dat bedrag is uitgedrukt in capaciteit goed

voor negen boa's. De extra versterkingsimpuls is geborgd tot en met 2027. Via de [Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur 2024-2027](#), onderdeel Veilig en Weerbaar bestuur, is het budget voor SSiB geregeld.

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS : 6062418

PS : 6084384

Onderzoek BMC

Door het onder druk staan van de bekostiging van boa-capaciteit van de partners in samenhang met groeiende opgaven in het buitengebied, heeft de stuurgroep SSiB aan bureau BMC gevraagd om onderzoek te doen naar de huidige en toekomstige inrichting van groene boa's in Noord-Brabant. BMC is een gerenommeerd adviesbureau in de publieke sector. In oktober 2024 verscheen het eindrapport (zie bijlage) van BMC 'Onderzoek naar de huidige en toekomstige inrichting van groene boa's in Noord-Brabant' (hierna: eindrapport BMC). De leden van de stuurgroep SSiB ontvingen het eindrapport BMC in eerste instantie via de mail van 11 november 2024 en later op 30 december 2024 samen met een aanbiedingsbrief van de voorzitter van de stuurgroep.

Het eindrapport bevat -kort samengevat- drie conclusies met actiepunten: Capaciteit op orde brengen. Om het in het rapport beschreven adequate toezichtniveau (1,0 uur per hectare per jaar) te bereiken, is een forse uitbreiding van de bestaande boa-capaciteit noodzakelijk ten opzichte van de huidige situatie. Er wordt in het rapport een berekening gemaakt voor het aantal benodigde boa's op basis van het aantal hectaren. Het gaat om een uitbreiding tot "62,9 fte nu en 70,2 fte in 2029 ten opzichte van de huidige situatie, zijnde 34,9 fte nu voor totaal Brabant."

Aanpassen organisatievorm. Er wordt geadviseerd om te komen tot een aanpassing van de organisatievorm en daarbij te kiezen voor de mix-organisatievorm om de bestaande versnippering tegen te gaan;

Alternatieve vorm van bekostiging. Er wordt geadviseerd om te komen tot een andere vorm en bedrag van bekostiging die is gebaseerd op een inschatting van de huidige situatie, behoeften en ontwikkelingen.

Het eindrapport BMC vermeldt over het vervolg dat het gesprek over de organisatievorm en bijbehorende bekostigingsmethodes veel tijd vraagt. Het rapport adviseert om de uitbreiding van de huidige boa-capaciteit niet te laten wachten op het gesprek over organisatievormen en bekostigingsmethodes, maar hier met prioriteit mee aan de slag te gaan.

Het eindrapport BMC gaat niet over het onderwerp bewapening van groene boa's. Over dit onderwerp zijn op dit moment geen relevante actuele ontwikkelingen. Het onderwerp uitrusting en geweldsmiddelen van een boa maakt wel onderdeel uit van met het lopende [landelijk traject](#) van het ministerie van Justitie en Veiligheid over herijking van het boa-bestel.

Het eindrapport BMC vermeldt over het vervolg dat het gesprek over de organisatievorm en bijbehorende bekostigingsmethodes veel tijd vraagt. Het

rapport adviseert om de uitbreiding van de huidige boa-capaciteit niet te laten wachten op het gesprek over organisatievormen en bekostigingsmethodes, maar hier met prioriteit mee aan de slag te gaan.

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS : 6062418

PS : 6084384

Ophalen bestuurlijke reacties deelnemers stuurgroep SSiB

Tijdens een extra stuurgroep SSiB vergadering op 8 januari 2025 is onder meer afgesproken dat alle betrokken besturen worden gevraagd om hun reacties op de uitkomsten van het eindrapport BMC voor 1 april 2025 kenbaar te maken. De ingekomen reacties worden vervolgens in de stuurgroep SSiB besproken op basis waarvan een passend vervolgtraject wordt afgesproken. Bij de besluitvorming over het vervolgtraject wordt daar waar nodig rekening gehouden met het lopende landelijk traject van het ministerie van Justitie en Veiligheid over herijking van het boa-bestel. Uit navraag bij de projectleiding van het ministerie blijkt dat het streven is om een brief met de uitkomsten van het landelijk traject aan de Tweede Kamer te sturen voor de zomervakantie 2025.

Bestuurlijke reactie GS op eindrapport en over vervolgtraject

Tijdens de vergadering van GS op 25 februari 2025 is de bestuurlijke reactie op het eindrapport en over het vervolgtraject vastgesteld, zoals hierna verwoord bij Kernboodschap onder 1 en 2.

De bestuurlijke reactie is per brief (bijlage) kenbaar gemaakt aan de voorzitter van de stuurgroep SSiB om te betrekken bij het vervolgtraject van het eindrapport BMC.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om te sturen op de opdracht aan SSiB en leggen daarover jaarlijks verantwoording af aan PS.

Rollen en belangen

Provinciale Staten hebben zowel een kaderstellende rol als het budgetrecht. Via de [Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur 2024-2027](#), onderdeel Veilig en Weerbaar bestuur, is de huidige opdracht aan het college en het budget voor SSiB geregeld. Namens GS is gedeputeerde Dirken lid van de stuurgroep SSiB (opdrachtgeversrol) en gedeputeerde Oudenhoven lid van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant-Noord (eigenaarsrol).

Kernboodschap

1. Bestuurlijke reactie Gedeputeerde Staten op eindrapport BMC

Capaciteit

De conclusie in het eindrapport dat er sprake is van een tekort aan capaciteit wordt naar het oordeel van GS onvoldoende toegelicht en onderbouwd. Hetzelfde geldt voor de in het rapport genoemde norm van 1,0 uur per hectare per jaar die nodig zou zijn voor een adequaat toezichtniveau in het Brabantse buitengebied. Ook de onderzoeksvraag naar de taken van de groene boa's wordt in de ogen van GS niet of

onvoldoende beantwoord. Opvallend daarbij is dat het rapport benoemt dat Natuurmonumenten als deelnemer aan het SSiB een afwijkende definitie en taakopvatting van een groene boa hanteert ten opzichte van de definitie waar de relevante rijksregelgeving van uitgaat.

De wens van een aantal deelnemers aan de SSiB stuurgroep om op basis van de 1,0 norm in het eindrapport een landelijke lobby te starten voor meer capaciteit is wat de provincie betreft prematuur. Voor een goede onderbouwing van een eventuele norm voor een adequaat toezichtniveau is het naar ons oordeel belangrijk dat eerst de cruciale vraag wordt besproken of de bestaande prioriteiten (wildcrossen, afvaldumpingen en stroperij) nog steeds actueel zijn voor onder andere de Natura 2000 gebieden gelet op de urgentie die er bestaat om die gebieden te herstellen en te versterken en verslechtering tegen te gaan om Brabant open te houden in lijn met het stappenplan Brabant Openhouden van december 2023. En zo ja, om de bestaande groene boa capaciteit meer te concentreren bijvoorbeeld op die Natura 2000 gebieden in plaats van inzet van de boa capaciteit in het gehele buitengebied van Brabant zoals dat nu het geval is.

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS : 6062418

PS : 6084384

Organisatievorm

Het advies om te komen tot een aanpassing van de organisatievorm en daarbij te kiezen voor nadere uitwerking van/ nader onderzoek naar de mix-organisatievorm om de bestaande versnippering tegen te gaan verdient naar ons oordeel steun uit een oogpunt van het bevorderen van de slagkracht en efficiënt uitvoeren van de werkzaamheden van de groene boa's in Brabant. Of de in het rapport genoemde instantie, de ODBN, de meest aangewezen instantie is om dat proces te trekken, is wat ons betreft een open vraag die in de stuurgroep SSiB dient te worden besproken.

Bekostiging

Het advies om te komen tot een andere vorm en bedrag van bekostiging die is gebaseerd op een inschatting van de huidige situatie, behoeften en ontwikkelingen, is wat de provincie betreft ook de moeite waard om verder te onderzoeken. Mede in het licht van de aflopende periode van de provinciale versterkingsmiddelen aan het einde van 2027.

2. Bestuurlijke reactie Gedeputeerde Staten over vervolgtraject eindrapport BMC

Onze reactie over het vervolgtraject luidt als volgt. Voor wat betreft het onderwerp 'capaciteit'. Eerst in de stuurgroep SSiB bespreken of de bestaande prioriteiten van de SSiB visie 2030 nog steeds actueel zijn voor onder andere de Natura 2000 gebieden gelet op de urgentie die er bestaat om verdere verslechtering tegen te gaan om Brabant open te houden. En zo ja, om de bestaande groene boa capaciteit meer te concentreren op bijvoorbeeld die Natura 2000 gebieden in plaats van inzet van de boa capaciteit in het gehele buitengebied van Brabant zoals dat nu het geval is. Daar hoort bij een duidelijke en breed gedragen taakopvatting van de uit te

voeren werkzaamheden van een groene boa in lijn met de definitie(s) in de relevante rijksregelgeving.

Voor wat betreft de onderwerpen 'organisatievorm' en 'bekostiging' verdienen de daarover in het rapport opgenomen adviezen steun voor verdere uitwerking.

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS : 6062418

PS : 6084384

Consequenties

1. Bestuurlijke reactie Gedeputeerde Staten op eindrapport BMC en over vervolgtraject

De inhoud van de bestuurlijke reactie vraagt om aanvullende bespreking in de stuurgroep SSiB en/of aanvullend onderzoek naar de in de reactie genoemde onderwerpen.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Communicatie

Het BMC eindrapport is door de voorzitter van de stuurgroep SSiB aangeboden aan alle SSiB-partners met een aanbiedingsbrief. Met daarin het advies aan de deelnemers van SSiB om het eindrapport met hun eigen bestuur te bespreken. De bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten op het BMC eindrapport en over het vervolgtraject is schriftelijk kenbaar gemaakt aan de stuurgroep SSiB (bijlage).

Vervolg

Na 1 april 2025 maakt de stuurgroep SSiB de balans op van de ontvangen reacties. Op basis daarvan wordt een passend vervolgtraject afgesproken. Bij de besluitvorming over het vervolgtraject wordt daar waar nodig rekening gehouden met het lopende [landelijk traject](#) van het ministerie van Justitie en Veiligheid over herijking van het boa-bestel. Uit navraag bij de projectleiding van het ministerie blijkt dat het streven is om een brief met de uitkomsten van het landelijk traject aan de Tweede Kamer te sturen voor de zomervakantie 2025. Nadat de uitkomsten van het landelijk traject bekend zijn en dat consequenties zou hebben voor de groene boa's van SSiB, informeren we uw Staten daarover nader.

Bijlagen

1. Eindrapport van BMC 'Onderzoek naar de huidige en toekomstige inrichting van groene boa's in Noord-Brabant', oktober 2024;
2. Uitgaande brief van GS aan voorzitter stuurgroep SSiB met bestuurlijke reactie op het rapport en over het vervolgtraject.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

25 februari 2025

Documentnummer

GS : 6062418

PS : 6084384

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA